

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku W. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 26 lutego 2020 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 września 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od wnioskodawcy na rzecz pozwanego organu rentowego
kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 września 2018 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) - w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O. o prawo do emerytury, oddalił apelację wnioskodawcy W. M. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w E. z dnia 31 października 2017 r., którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 28 lipca 2017 r., odmawiającej przyznania prawa do dochodzonego świadczenia wobec niespełnienia wszystkich przesłanek warunkujących jego przyznanie wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 53 dalej ustawa emerytalna). Sąd drugiej instancji, podzielił ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy, według której wnioskodawca nie udowodnił warunku tzw. „stażu emerytalnego” tj. wykazania 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych (wykazał okres 24 lat 10 miesięcy i 20 dni), gdyż w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 14 października 1990 r. nie prowadził pozarolniczej działalności gospodarczej i za miesiące od stycznia do maja 1990 r. nie opłacił składek na ubezpieczenie społeczne, co potwierdził własnoręcznym oświadczeniem z dnia 22 maja 1990 r. złożonym w organie rentowym.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy i zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 184 w związku z art. 28 ust. 1 ustawy emerytalnej, poprzez nieuwzględnienie przy wyliczaniu stażu emerytalnego, okresu prowadzenia działalności pozarolniczej od dnia 1 stycznia do dnia 30 kwietnia 1990 r., podczas gdy wnioskodawca odprowadzał składki na ubezpieczenia społeczne, przedłożył wpis z ewidencji działalności gospodarczej oraz rachunki potwierdzające prowadzenie działalności gospodarczej, art. 6 k.c. przez jego błędne zastosowanie i uznanie, że to wnioskodawca był obowiązany wykazać faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej, podczas gdy na skutek przedłożenia zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej to na organie rentowym spoczywał obowiązek obalenia tego domniemania. Zarzucił także naruszenie przepisów postępowania - art. 253 k.p.c. poprzez oparcie orzeczenia na dokumencie prywatnym z dnia 22 maja 1990 r. który pochodzi od wnioskodawcy, a którego treści on zaprzecza, przy pominięciu wszelkich innych dowodów zebranych w sprawie, art. 328 § 2 k.p.c. poprzez wadliwe, nie odpowiadające przepisom prawa sporządzenie uzasadnienia wyroku, które uniemożliwiło dokonanie oceny toku wyводу prowadzącego do wydania zaskarżonego orzeczenia oraz art. 227 k.p.c., w związku z art. 217 § 2 i 3 k.p.c. polegające na pominięciu przez Sąd wniosków dowodowych o przeprowadzenie dowodu z zeznań wnioskowanych świadków.

W oparciu o wskazane zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości jak i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach

postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona „wobec rażących naruszeń przez Sąd Apelacyjny w (...) przepisów postępowania, jakie legły u podstaw zaskarżonego wyroku, skutkujących niezgodnym z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości rozstrzygnięciem które to uchybienia w niewątpliwy sposób wpłynęły na wynik przedmiotowej sprawy”. W ocenie pełnomocnika w sprawie występują również istotne zagadnienia prawne – „czy domniemanie prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, może być obalone przez dokument prywatny sporządzony przez samego ubezpieczonego, (...) w sytuacji gdy opłacił on składki na ubezpieczenie społeczne przedłożył rachunki poświadczające prowadzenie działalności gospodarczej i wreszcie czy na tej podstawie organ mógł zwrócić ubezpieczonemu opłacone składki”.

W odpowiedzi na skargę pozwany organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia. W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W ocenie Sądu Najwyższego pełnomocnik wnioskodawczyny i płatnika składek nie zdołał wykazać występowania tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc

cechujące się nowością, i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, str. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180 841). Wypada również dodać, że przesłanka ta nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 nr 13, poz. 5). Natomiast jeśli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje na oczywistą zasadność skargi, to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Skarga jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyvodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta

oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

W ocenie Sądu Najwyższego, powyższych wymogów nie spełnia wskazywana przez pełnomocnika wnioskodawcy oczywista zasadność skargi kasacyjnej, gdyż skarżący wprost wskazuje, że wynika ona z błędnej oceny dowodów dokonanej przez Sądy. W tym miejscu należy przypomnieć, że skarga jest oczywiście zasadna w sytuacji, gdy sąd dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, które jest poważne i oczywiste, a nie wtedy, gdy sąd dokonał oceny dowodów niezgodnej ze stanowiskiem jednej ze stron.

Także wskazane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne, odnoszące się do postępowania dowodowego w istocie nie występuje. Jak to już wyżej wspomniano, w przypadku powołania się na tę podstawę tzw. przedsądu, skarżący jest zobowiązany - obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne. Takich wywodów skarga nie zawiera, zaś same zarzuty skargi – nie poddając ich szczegółowej ocenie na tym etapie postępowania, nie mają znaczenia gdy się weźmie pod uwagę, że wskazane jako naruszone przepisy postępowania nie zobowiązują sądu drugiej instancji do uzupełniania zebranego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym materiału dowodowego. Ponadto art. 227 k.p.c. nie może być przedmiotem naruszenia sądu, gdyż nie jest on źródłem obowiązków ani uprawnień jurysdykcyjnych, lecz określa jedynie wolę ustawodawcy ograniczenia kręgu faktów, które mogą być przedmiotem dowodu, do dowodów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., mając na względzie § 9 ust. 2 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

